

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ

КАРНАВАЛ

chitanka.info

Вярвам, че всекиму от вас неведнъж се е случвало да остане насаме с някой съвсем непознат човек. Отивате, да предположим, някъде на гости и сварват там някого; домакинът или домакинята излизат и вие оставате насаме; стоите в чакалнята на зъболекаря и вътре влиза още някой; или най-сетне, пътувате цели часове само двама непознати в едно купе. Но може да се случи и нещо друго: например вървите с приятеля си А., който отива да посети по важна работа своя приятел Б., по пътя настигате познайник на приятеля ви А., някой си господин В.; вашият приятел ви запознава, тръгвате, заговорвате, но десет крачки след това той среща приятеля си Б., когото търсеше, и отминават, а вие оставате насаме със съвсем непознатия ви господин В.

Ето, досущ така се случи и с мене.

През една късна лятна вечер реших да се разходя нагоре към Семинарията. Отдавна не бях напуцал душния град и тази вечер исках да подишам на простор пресен боров въздух. Чувствувах се много добре — необикновена радост се разливаше по всичките ми жили, вълнувах ме светли мисли и ми се струваше, че в тази вечер и хората, и улиците, и сградите — всичко се заливаше от радостна светлина. Като че ли над града беше замръзнал един светъл миг на тържествено спокойствие, който грееше върху всички лица, във всички сърца. А може би светът си беше все такъв — безличен и мъртъв — и радостта идеше не отвън, а отвътре, направо из моето освободено от повседневността и жадно за живот тяло.

Бях вече близо до развалините на Черната джамия, когато сетих, че някой се изравни с мене и ме удари дружески по рамото. Обърнах се; беше приятелят ми А., весел млад човек, и с него още някой, когото, да си призная, в първия момент не забелязах добре, не запомних дори името му. Тръгнах — аз отляво, приятелят ми в средата, господинът — отдясно. Но не разменили още първите думи — десет крачки по-нататък — приятелят ми се сбогува и влезна в един двор.

На улицата останахме само аз и непознатият господин. Всичко това стана толкова бързо, че едва сега погледнах внимателно спътника си и, помня, мигом по жилите ми се разляха тръпки на гроза.

Той беше снажен мъж, малко по-висок от среден ръст, с обли рамене, с широка шия на здрав и охолан човек. Но лицето му беше друго: бледо, подпухнало, то носеше явни следи на болезненост и

мъка. Но бледо беше не само лицето: сините му очи имаха същия белезникав цвят и може би затова погледът му беше така тежък, неподвижен, като че ли мъртвешки.

Отначало помислих, че след няколко крачки ще се разделим, но отминахме мълчаливо първата и втората напречна улица, а моят спътник не даваше никакъв вид, че ще се отбива. Почвах вече да се вълнувам.

Но кой е този човек? Какъв е? Защо е с мене? — отегчен се питах аз; в това време чух, че той се обърна с въпрос към мене; гласът му беше спокоен, равен, ала необикновено глух.

— Вие навярно живеете тъдява? — попита той.

— Не, аз живея в друг квартал.

— Тогава отивате у някого?

— О, не: просто така, разхождам се — ще изляза нагоре към гората.

— Добре, и аз ще дойда с вас — рече той все така спокойно, твърдо и някак замислено, като че на себе си.

— Моля заповядайте.

И какво друго можех да му отговоря аз, макар че в душата ми кипеше вече яд против този човек, който така незван се прилепи о мене.

Ние пресякохме мълчаливо булеварда и приближавахме вече моста, когато моят спътник неочаквано се разсмя със сух, злобен смях. Извърнах стреснат глава към него. Той ме гледаше с мъртвешките си очи, а на устните му трептеше едва уловима ядовита усмивка.

— Погледнете — рече той, като посочи с ръка напред.

Пред нас вървеше двойка — мъж и жена.

— Виждате ли?

— Виждам двойка, млади хора... — промълвих в недоумение. Но господинът ме прекъсна със същия злобен смях.

— Не, не двойка: пред нас е великата илюзия, вечната велика илюзия, която така банално зоват любов.

— Да, прав сте — съгласих се аз, без обаче да разбирам какво в същност целяха думите му.

— Така? Значи вие сте съгласен с мене. Добре, но кажете ми тогава, защо те се търсят един друг?

— Кои? — попитах учуден.

— Ето тези там, двамата пред нас.

Той прикова о мене студените си очи, гледа ме няколко мига със зловна ярост, после сякаш опомнен, извърна глава напред и засмука жадно цигарата си. Вървахме така две-три минути мълчаливо. Погледнах го крадешком; странно: той се тресеше цял от вълнение. Лицето му беше неподвижно и безкръвно като бяла маска, устните — пепелявосиви, а разтрепераната ръка едва крепеше цигарата. Видимо той правеше неимоверни усилия да се окопоти. Накрай заговори пак със своя глух равен глас.

— Знаете ли какво — почна той, — винаги когато гледам влюбена двойка, изпитвам безмерна тъга, като че ли пред мене стоят двама осъдени на смърт. Изведнъж в ума ми бликват върволица черни мисли; виждам всичките им измами, разочарования и недоволства един от друг; слушам всичките им взаимни, разбира се, неправди, упреци и после — тая жълта пустиня на тегота и безизходно отчаяние представете си — които с такава жажда, с такава радост са се търсили, желали — няма това не е страшно... не, не... представете си двама залутани хора, които вървят мижешком по ръба на тъмна пропаст, без да подозират опасността, която ги грози. Вие стоите на другия ръб — между вас е пропастта, гледате ги, съчувствувате им, жалите ги, но сте безсилен да помогнете. О, те няма да ви чуят. Можете да викате, да предупреждавате — недейте, върнете се, ще загинете! Но все пак каква полза — те няма да ви чуят — между вас зее бездната.

Господинът спря и ме загледа пак, ала сега от цялото му лице вееше някаква принизена безпомощност.

— Ах, ако мъжът можеше да се отрече — продължи той странните си мисли, ако можеше да победи, да превъзмогне нечистата тръпка на физическото сближение с жената, той би бил спасен навеки...

— Да, но какво друго би му останало тогава — засмях се аз.

— Какво друго? О, много, неизмеримо много: мечтата за жената. Той би живял с този образ в душата си без страх, че ще го загуби, щом се докосне до него. А няма по-върховно щастие от това да носиш в сърцето си любимия образ на жена. Някои хора цял живот пазят на шията си триъгълна муска с изписани вътре тайнствени слова... Но няма по-вълшебен талисман от образа на жената, който вие сам сте създали и ревниво пазите в душата си.

Не издържах и го прекъснах:

— Да, но все пак тя е само мечта — рекох аз.

— Че какво от това? — учуди се той. — Мечта — казвате вие.

Нека бъде така — няма има граница между действителността и мечтата? Не, няма ценна действителност: радостното възмущение, което ние наричаме щастие, не е нищо друго освен илюзията, че сме намерили за миг в действителността материално възмущение на нашата мечта. Но и там в същност ние се радваме пак на мечтата си и страдаме, защото в същия този миг на превъзмущение нашата мечта умира...

Знаете ли какво — ние, мъжете, сме като малки деца спрямо жената. Понякога съдбата ни дарява красива и рядка играчка. Но вместо да ѝ се радваме отдалеч, ние сядаме, също като любопитни деца, и с труд разглобяваме всичките винтове на играчката, за да узнаем какво съдържа тя и накрая намираме вътре — празно пространство, талаш или топка кълчища и, разбира се, хулим съдбата, че ни е измамила...

— Странни мисли...

— Странни? Добре, да допуснем, но с тях може да се живее.

— И вие вярвате това? — засмях се аз втори път. Но господинът не отвърна. Може би моят смях го оскърби. Той извърна лице към мене, но погледът му се плъзна и отскочи някъде встрани, към гората. Ние бяхме се изкачили вече горе.

— Ах, погледнете колко е порасла гората! — извика той, развеселен като дете.

— Да, от есента до пролетта има шест месеца — младите вейки са покарали...

— Не, не за тях казвам — произнесе той полека и замислено. Лицето му мигом беше добило пак тежката си маска... — Аз не съм виждал отколе тази гора.

— Навярно сте отсъствували от столицата? — полюбопитствувах аз.

— Нито ден.

— А живеете тук отдавна?

— От години.

Исках да бъда съвсем примирителен, а и някаква непонятна жалост към този човек пронизваше сърцето ми.

— Отвлечала ви е работа — додадох аз, — случва се.

— Не, не и работа: просто не исках да идвам тук — упорито заяви той.

— Но странно, вие...

— Чакайте, ще ви кажа — тук, в тази гора, една нощ, преди години, с мене се случи нещо твърде невероятно, необяснимо.

Погледнах го. Той крачеше, свел мрачно глава, а студеният поглед на очите му беше устремен далече напред. Вървахме така няколко минути, но ето че той пак се спря и ме загледа упорито.

— Помните ли — рече той — атентата в казиното преди години?

— Атентата на карнавала? Помня.

— Вие бяхте там?

— Не, не бях — отвърнах аз и тутакси почувствувах, че ме обзема необикновено вълнение. Може би причина беше лъжата. Аз излъгах, че не съм бил там, излъгах съвсем несъзнателно, без всякакво разумно основание и от това в мене се зароди смъртен страх, че над постъпките ми тежи властта на някоя чужда воля. А той продължаваше да ме гледа с притаена ядовита усмивка в ъглите на устните си.

— Значи не бяхте, а пък аз бях там. Да вървим; ще ви разкажа.

Тръгнахме.

— Преди всичко да ви призная — почна той със своя глух равен глас, — трябва да ви призная, че не обичам шумните общества и навалиците. Винаги посред шума и мнозинството съм се чувствувал по-сам от където и да било другаде. Но тази нощ решихме, с компания от неколцина мои познати, да отидем на забавата. Не бях виждал дотогава карнавал — исках да видя. А и цяла седмица преди това, ако помните, по улиците и вестниците се говори и писа само за този карнавал на артистите.

Отидохме; избрахме отдалечена маса, поръчахме пиво, изобщо приготвихме се да вземем нашия дял от общата веселба.

Наистина осветената и украсена зала, музиката, танцуващите вихрено двойки от маскирани мъже и жени в най-капризни и причудливи облекла от всички времена и народи (целите гардероби на театрите бяха налице) и тази бясна разпуснатост, към която ни насърчава увереността, че няма да ни познаят — въвеждаха сякаш в един друг свят, вълнуващ и опияняващ повече от алкохола. Не знам дали ви се е случвало някога, господине, да видите обнажен човека,

освободен от всички условности и предразсъдъци, на които е принуден да се подчинява във всекидневието, свободен като стихия. Именно: свободен като стихия. Ето така аз видях през онази нощ за първи път жената, или по-право — неотразимата стихия на плътта, на освободената женска плът.

Ние седяхме настрани и пиехме; аз се чувствах вече зашеметен, ала не преставах да пия. От време на време се вдигах и смесвах с навалицата. Пред замрежените ми очи минаваха танцуващите двойки, мяркаха се обнажени женски рамене и бюстове, упояваше ме парфюм, а посипаните от някоя палава женска ръка конфети предизвикваха на подвизи моята дързост. Но повече от всичко погледът ми беше магьосан от една двойка: гримиран палячо с книжна гугла на глава и млада жена с тясна копринена маска на очите, облечена в къса дреха на балерина. Те прелитаха непрестанно по залата, от група към група, като две немирни пеперуди: едната — цяла в бяло, с две черни резки по крилето, а другата — той — по-пъргава, по-гъвкава, с разветите си широки ръкави и пъстрия надиплен ошийник на палячо. Красиви и двамата, пияни и двамата от младостта си и възторга, който извикваха у всички, те все пак сякаш не виждаха никого, а живееха, унесени един в друг, зачаровани в някакъв вълшебен сън.

Засвири музиката; помня — уан-степ; над залата се сипеха грациозните звънчета на триангла и пъстрите костюми се носеха като пометени от вихрушка. Но в този миг оглушителен гръм раздруса цялата сграда. Мигом онемя всичко: спря музиката, юрнаха се тълпи изплашени хора встрани и навън, посипаха се някъде счупени стъкла. Никой не знаеше какво се е случило, всички гледаха онемели. Един по-смел от другите се качи на стол и извика: „Стойте по местата си, господа, бъдете спокойни, нищо няма.“

Наистина тези няколко думи поопомниха изплашените хора. Аз се впуснах напред към гърма, проврях се в плътната маса от тела и исках да надзърна какво става там. Но в това време навалицата бързо се стъписа и срещу мен, лице с лице, застана същият весел палячо, понесъл на ръце полумъртвата си окървавена другарка.

Не, аз няма никога да забравя тази страшна картина: разширените в безумен ужас очи на смешно гримирания момък и кръвта на младата жена, която се просмукваше през снежнобялата ѝ

дреха, стичаше се по неговите пръсти и капеше на широки черни петна върху пода.

Аз се върнах и поех навън като подгонен. Впрочем по всички лица се четеше уплаха и загриженост; яви се и полиция, разтичаха се хора насам-натам. Аз намерих дрехата си и отминах, без да помисля дори за компанията си. Излязох на улицата и тръгнах напосоки в тъмнината. Уморен бях много и зашеметен: казах — пил бях доста. Не намирах в ума си нито една ясна мисъл, не можах да спра вниманието си върху нищо определено. Не исках да си ходя дома. Все още вървах напосоки; из мрака се мяркаха и чезнеха мълчаливи сенки; някъде часовник прозвъни полунощ. Тогава неочаквано ме обзе странно желание: да вървя напред, да изляза накрай града, да осъмна в полето. Тръгнах. Отначало не знаех накъде точно отивам; не помня колко време бях вървял. Неочаквано пред мене се изпречиха две успоредни ниски стени, взрях се (трябва да ви кажа, че имам твърде слаби очи, аз нося очила 5 диоптъра — ето). — (Той извади от джоба на жилетката си черна предпазка за очила, разтвори я и ми посочи очилата: златни, със закачалки зад ушите.) — Да, взрях се и различих в тъмнината перилата на циментовия мост. Ето там, този. — Той се извърна и посочи моста зад нас. — Аз бях се озовал тук, на това шосе — и продължих. Нощта беше облачна и много тъмна: аз вървах и решавах — не е ли по-разумно да се върна и почина у дома, вместо да скитам из този непрогледен мрак. Но в това време зад мене прогърмя кола; докато се извърна, колата ме настигна и в мътното осветление на фенерите стори ми се, че видях висока закрыта карета. Колата отмина десет крачки напред, спря и след малко забелязах, че оттам към мене бързо иде една фигура и додето се опомня, на две крачки пред мене застана — жена. Просто не вярвах на очите си.

— Добър вечер! — поздрави ме тя някак небрежно-шеговито и предизвикателно.

Отвърнах ѝ, като прибавих: Какво обичате, госпожо?

— Госпожо? А уверен ли сте в това? — последва пак същият подигравателен тон.

— Впрочем все едно... простете.

— Щом е все едно — прощавам. Да вървим тогава.

И мигом почувствувах, че една ръка се провря ловко под ръката ми отляво и до лакътя ми се притисна гъвкаво женско тяло.

— Но чуйте — почти извиках аз, — не разбирам какво значи всичко това!

— Ах, вие не разбирате! Вие дори не можете да разберете, че сте моя жертва тази нощ!

— Ваша жертва! Как така!

— Ето така — аз търсих вас; елате, ще узнаете.

И тя ме поведе към дясната алея. Прескочихме канавката и поехме напред. Всичко това беше така неочаквано, че зашеметен, аз нямах вече нито време, нито желание да съобразявам думите и постъпките си. Не, тя каза право: аз бях нейна жертва. Навярно за това много помогна алкохолът. Но тази луда жена изведнъж подчини волята ми, дори мислите ми. Аз я слушах поразен и чувствавах как от гласа ѝ, от смеха, от жестовете и ловките досягания на снагата ѝ до мене като че излитаха тънки невидими мрежи, които омотаваха съзнанието ми и аз вярвах безволно всичко, което ми кажеше тя.

Но коя беше тя? Каква беше тя? Някоя авантюристка, някоя безумна или просто едно от онези скромни, принизени и подчинени същества, което в миг на вдъхновено самочувствие беше се решило поне веднъж да скъса веригата на условностите и да даде воля на своята жадна плът. Така последователно тя се превъплъщаваше пред мен всеки миг в по-нов образ на жена, на жената. Тя беше ту млада жена, кокетка, невръстно момиче; ту любителка на приключения, стара мома, изневерена съпруга, баба, проститутка. Ролите семеняха толкова бързо и така сполучливо, че замаян от думите ѝ, упоен от ласките на освободената ѝ плът, струваше ми се, че в онези мигове виждах едно мистично прозрение, самата същина на загадъчното същество — жена, което ние любим или ненавиждаме, погубваме или гинем от ръката му и все пак не познаваме и не разбираме никога.

— Та аз съм ваша познайница — смееше се тя, — нима вие не си спомняте, че сте чули някъде този глас. Припомнете си — вие идвахте у дома; търсихте мъжа ми по работа, звънихте и вратата ви отвори една млада жена в леко домашно облекло, която вие простреляхте с такъв алчен поглед... Помните ли, а?

Наистина аз бях ходил в много домове; аз имам от години представителство на една чужда търговска къща: бюрото ми е на площад „Позитано“ — (той назова улицата и номера) — и не беше

чудно да съм срещнал тая жена нейде. Но додето събера мислите си, следваше нова игра.

— Ах, приятелю, вие сте страшно недосетлив — преди час на карнавала вие ме онажвахте цяла с поглед, аз ви обсипах с конфети, два пъти ви засегнах с веера си и произнесох двусмислени думи на самото ви ухо — нима и сега не си спомняте коя съм?! Ето, похванете ръката ми. — Ръката ѝ беше стройна, с тънки нервни пръсти, които аз чувствувах и под ръкавицата. Тя имаше дълги кожени ръкавици. Пръстите ѝ се впиха в ръцете ми, отскочиха напред и върху устните ми се прилепи разголената плът между ръкавицата и лакътя ѝ, посипа се сластен смях и мигом спря. Вървахме няколко крачки мълчаливо; аз тръпнех цял; какво още кроеше тя? И ето че пак заговори — съвсем променена, с глух, отпаднал глас, в който звучаха сълзи.

— О, господине — прошепна тя, — аз съм твърде почтена, твърде почтена жена, но мен ме оскърбиха и аз искам да отмъстя тази нощ. Преди час вие гледахте една двойка, аз видях в какъв унес ги гледахте вие — палячото и балерината. Наистина те бяха хубави и аз няма да им простя това. Тази вечер той беше в прегръдките ми, той се кле, че обича само мене, а един час подир това видях безумния ужас в очите му, когато друга изнасяше кървава на ръцете си... Разбирате ли сега? Копринената маска ми помогна да открия измяната... Ето тази маска.

Тя поднесе лицето си до лицето ми и в тъмнината аз едва различих върху бялото лице двете загадъчни черни елипси на маската, а по-долу личеше сладостната рязка на устните ѝ, които полека се приближаваха към моите, обжегнаха ме с дъха си, впиха се хищно в устните ми и разсипа се пак проклетият зловец смях.

— Ах, колко сте смешни вие, мъжете! Вие никога нищо не узнавате от нас. Една тънка маска върху очите ни е достатъчна да скрие всичките ни тайни — нима вие не разбрахте, че аз съм една стара грозна мома, с повяхнала гръд и фалшиви зъби в уста? Или не? Не това — аз съм паднала улична жена, която всеки взема и отминава... Припомни си — кой ден през седмицата беше ти при мене.

Тя пресече пътя ми, застана лице срещу лице с мене и пак се закиска:

— А, спомни ли си сега?

Но смехът ѝ изведнъж се спря и аз видях — не, нищо не видях, но аз почувствувах, бях уверен, че тя е вече съвсем, съвсем друга. Наистина тя пое двете ми ръце, държа ги един миг мълчаливо и после заговори развълнувана — гласът ѝ беше пак променен, сега в него звучеше лудо детско тържество.

— Слушайте — рече тя, — аз съм доволна вече от себе си и ще ви открия самата истина: аз съм малко момиче. Всички ме смятат такава: мама, татко, роднините. Когато аз кажа нещо, те ми се смеят и думат: „Мълчи, ти си още дете, ти нищо не знаеш...“ Да, но тази нощ, когато мама и татко отминаха там, аз сложих черните ръкавици на мама, облякох дългата ѝ кожена дреха и станах важна дама... О, аз се огледах в огледалото на маминия гардероб и рекох — тази нощ е моя! Разбрахте ли сега? И аз искам да ме помните винаги, винаги. Ето, вземете това цвете!

Тя посегна към корсажа си и ми подаде нещо.

— Това е бял карамфил — тържествено заяви тя, — чист и нежен, спомен от малкото момиче... чакайте, аз ще ви го поставя ето тук.

И тя пхна пръсти в левия долен джоб на жилетката ми. После направи втори жест и подаде пак.

— Ето ви розов — заяви тя, — спомен от изневерената дама на палячо. Сложете го там.

Тя втична пръсти в горния десен джоб на жилетката и се закиска, после спря и трети път посегна.

— Третият и последен спомен — заяви тя, — кървавочервен карамфил — от зрялата дама, която веднъж пожелахте с поглед — мястото му е тук, до сърцето.

И тънките ѝ пръсти досегнаха левия горен джоб на жилетката ми... Ах, господине, оттогава изминаха години, а аз все още не съм забравил моето странно приключение. Струва ми се, че през онази нощ аз прозрях бездънната пропаст, която винаги е лежала и все още лежи между нас и жената... не, не това — аз не мога да ви изразя чувството си — нямам думи, нямам мисли, но и до днес във всяка срещната жена търся и виждам онази... В плахия взор на детето, в очите на девицата, в тъмния поглед на зрялата жена, във всяка тяхна усмивка, жест или дума — струва ми се, че долавям намек за нашата тайна, че слушам шепота им — „не ме ли познаваш, аз съм онази“...

Той млъкна, сне шапката си и изтри с кърпа потното си голо теме: той имаше невероятно широко голо теме с ясно очертани кости на черепа. Вървахме така няколко минути мълчаливо. Аз чаках и се надявах, че ще заговори пак, но той мълчеше упорито, замислен и сякаш не забелязваше присъствието ми. Заяде ме любопитство и аз не издържах и попитах:

— А как се свърши всичко това — рекох аз, — вие не доразказахте.

Той се спря и ме загледа в недоумение. Навярно моят въпрос беше прекъснал мислите му и трябваша няколко мига, за да се опомни. Той потърка пак темето си — полека и с мъка, — върху устните му трепна гузна усмивка и чак след това се окопоти: студените му очи се впиха в мене и той продължи:

— Ах, да, имате право... — заяви той, — ние се върнахме с нея назад и когато приближихме на десет крачки от каретата, тя ме спря с енергичен жест, затича се, скочи вътре и изчезна в мрака... Едва тогава аз се съвзех и исках да викам, да тичам след нея, да я настигна и узная коя и каква беше тя. И не знам, може би наистина съм тичал, защото след няколко минути се озовах в града. Стори ми се, че бях близо около дома: тогава аз живеех в този квартал, около реката. Предполагах, че съмва, впрочем мъчно можеше да се определи времето: откъм планината се беше спуснала гъста мъгла — както често се случва напролет в столицата — и аз, с моето късогледство, едва различавах предметите на няколко крачки. Тръгнах за дома; бях на верен път: предстоеше ми да измина две напречни улици на булеварда и да свия наляво. Така и направих. Три улици по-горе и надясно четвъртата къща беше моята квартира. След малко стигнах на познатия ъгъл и почти опипом заброих къщите: една, две, три, четири... Но там, дето трябваше да бъде нашата къща, се оказа широко празно дворно място. Навярно сбъркал бях. Върнах се и отново заброих, но този път се натъкнах на висока ограда с железни прътове, зад която се чернееха някакви съвсем непознати постройки. Не, явно беше, че съм се изгубил в мъглата. Аз не знаех вече накъде да вървя — напред или назад — и тръгнах напосоки. И ето тук вече се почна едно безкрайно, уморително и досадно лутане, в което постепенно изгубих представа и за посока, и за време. Не срещях никакви хора, не разпознавах никакви места. Струваше ми се, че съм попаднал в съвсем друг град, в чужда

непозната земя. Най-последно измъчен, отчаян и капнал от умора, аз се прислоних до една стена и седнах върху някакъв висок, дялан камък, както ми се стори. Затворих очи и чаках така няколко минути, но когато ги отворих — съзрях отсреща, през тясната улица, че се чернее нещо тънко и високо към небето, което отпреди не забелязах. Помислих, че е топола, която по-рано е закривала мъглата. Но не — това не беше топола: сега аз различих ясно високо стройно минаре на джамия. Още малко и през мрака се очерта и тъмното викало, накичено с три реда старинни байрамски кандила! Не, това минаваше вече всякаква граница — аз скочих и бързо прекосих улицата, но там нямаше никаква топола, нито джамия — натъкнах се само на някакъв нисък кирпичен зид; похванах с ръка — по ръката ми се посипа суха ронлива пръст, а отгоре ме досягаха повесени лозови листната вейки... Несъмнено с мене ставаха странни неща; побоях се, че мога да изгубя съзнание и падна там; с остатъка от воля и сили аз се върнах пак при камъка и седнах, но когато посегнах да се подпра о него с ръка — ръката ми попадна в нещо дълбоко; едва сега разбрах, че седях върху ръба на широко каменно корито. Приведох се и погледнах — коритото на чешма; взрях се в стената — там личеше издаден лъскав предмет — похванах: бронзов чучур на пресъхнала чешма. Но в същия миг главата ми натегна и аз я сложих полека върху каменната вдлъбнатина в стената.

Колко време съм преминал там, какво е станало — не помня. Когато отворих очи — съзрях шарките на изписания потон от стаята ми: аз бях в леглото си...

— Виждате ли! Значи вие сте сънували — извиках аз облекчен, но господинът ме гледаше мълчаливо с вкаменено лице.

— Да, така помислих и аз, зарадван — отвърна той полека, — но след няколко мига в ума ми блесна страшно подозрение: аз се свих в леглото си и затреперах цял, почти скочих и заставах всред стаята. Там, върху един от столовете, лежах дрехите ми. Аз приближих и душен от вълнение, измъкнах жилетката.

Господине, можете ли да си представите моя ужас, когато от левия долен джоб на жилетката си извадих бялата карамфилена пъпка! Посегнах по-нагоре — розовата, отдясно — тъмночервената... Значи не бях сънувал.

— Е, какво ще кажете на това?

Аз свих рамене в гузно недоумение, а той бръкна във вътрешния джоб на дрехата си, извади оттам плътен кожен портфейл, разтвори го и ми посочи. Наистина в една от гънките, в малък плик от визитна картичка, лежаха три разноцветни остарели карамфилови цветчета.

Погледнах господина: той ме следеше с мъртвопепелявите си очи, а върху устните му трептеше едва уловима зловеща усмивка, после прибра полека портфейла си и заяви:

— Моят път е насам, довиждане...

Той зави до близкия ъгъл и изчезна.

Минаха няколко дни, но мисълта за този странен човек не ме напущаше нито за минута. Не стигаше това: на третия ден с ужас забелязах, че неговите мисли съвсем не бяха негови, а мои. Струваше ми се, че все повече откривах, че всичко това беше се случило някога — не знам кога — с мене. За да се успокоя, потърсих приятеля си, дано узная нещо за този чуден човек, но можете да си представите моето изумление, когато приятелят ми твърдо заяви, че не помни нито да ме е срещал през тези дни, нито да ме е запознавал с такъв човек!

Не оставаше нищо друго, освен да отида и се уверя за него в самата му кантора. Улицата и номера добре помнех. Отидох, но се върнах в още по-тежко недоумение. На посоченото място нямаше никаква кантора: там от години е стояла фурна. Разпитах хората наоколо, но всички заявиха, че там никога не е живял подобен човек.

И сега аз не знам кой от двамата ни беше сънувал — той или аз.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.